

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Мирзо Улughбек номидаги Ўзбекистон Миллий
университети
“Фалсафа ва мангик” кафедраси
ЎзМУ қошидаги “Фалсафа” илмий маркази

**“ЗАМОНАВИЙ ФАЛСАФАНИНГ ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАРИ:
НАЗАРИЯ ВА АМАЛИЁТ УЙҒУНЛИГИ”**
мавзуидаги ўтказиладиган республика илмий-амалий
конференцияси

2018 йил 3-май

Мирзо Улughбек номидаги Ўзбекистон
Миллий университетининг 100 йиллик
юбилейига бағишланади

Тошкент 2018

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
МИРЗО УЛУГБЕК НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ
УНИВЕРСИТЕТИ
“ФАЛСАФА ВА МАНТИҚ” КАФЕДРАСИ
ЎЗМУ ҚОШИДАГИ “ФАЛСАФА” ИЛМИЙ МАРКАЗИ

“ЗАМОНАВИЙ ФАЛСАФАНИНГ ДОЛЗАРБ
МАСАЛАЛАРИ: НАЗАРИЯ ВА АМАЛИЁТ УЙГУНЛИГИ”

мавзуидаги

Республика илмий-амалий конференцияси материаллари

2018 йил 3 май

Тошкент – 2018

51.	Анвардеев Б. Шарипов М.	И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА СОВРЕМЕННОСТЬ ФАН КАТЕГОРИЯЛARI VA ИЛМИЙ ТАФАККУР ТАЪЗИ	142
52.	Хўсайнқуллова М.	АБУ НАСР ФОРОВИЙ МЕРОСИДА ИНСОН ТАБИАТИ ВА БИЛИШ ЭРКИНЛИГИ	144
53.	IV. ШУЪБА ШАРҚ ВА ҒАРБ ФАЛСАФАСИ КОМПАРАТИВИСТИКАСИ. ШАРҚ VA ҒАРБ ZAMONAVIY FALSAFY ILOHIYOTSHUNOSLIGINING DOLZARB MUAMMOLARI	147	
54.	Икрамова И. Р.	(ALLOMA TAVOTAVOYU TALQINDA) ЛОТИН АБЕРРОИЗМИ ТАЪЛИМОТИНИНГ ТАРАККИБИ	150
55.	Асатуллоева И. А.	ЭРИХ ФРОММ ФАЛСАФАСИ ШАКЛЛАНИШИГА ФРЕЙДизмининг ТАЪСИРИ	151
56.	Эшонқуллова Д. А.	ИЛҚ УРТА АСР МУСУЛМОН ФАЛСАФАСИДА ИНСОН МАСАЛАСИ	153
57.	Бурниев Ш. И.	ВОСПИТАНИЕ ДУХОВНО-НРАВСТВЕННОЙ ЛИЧНОСТИ	156
58.	Изметова Э. М. Исроқов У. О.	КУЛЬТУРНО-ЭСТЕТИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ЯПОНИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ – ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ	159
59.	Қабулқуллова Г. Т.	“МАТЕРИЯ” ВА “ХОТИРА” ТУШУНЧАЛАРИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ	162
60.	Қодиров М. Б.	ҒАРБ ВА ШАРҚ ТАЪЛИМОТЛАРИДА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИНГ ТАРИХИЙ-ФАЛСАФИЙ ИЛДИЗЛАРИ	164
61.	Р. Р. Қаримов Мансуров У. У.	КОНЦЕПЦИИ ВАХДАТ АЛЬ-ВУДУД В УЧЕНИИ ИБН-АРАБИ	166
62.	Қўлиев Б. Т.	ОРИЕНТАЛИЗМ ТАРИХИ	168
63.	Маташайев М. М.	SARVARALI RADHAKRISHNANNING DINY-FALSAFYI TALIMOTLARI	170
64.	Миромонова С. А.	ЭПИКУР АХЛОҚИЙ ҚАРАШЛАРИДА ГЕДОНИЗМИНИНГ ЎЗИГА ХОС ТАЛҚИНИ	173
65.	Рузметова Г. М.	АФЛОТУН ВА ШАРҚ ФАЛСАФАСИ КОМПАРАТИВИСТИКАСИ	175
66.	Садуллаев С. С.	АРТУР ШОПЕНГАУЭР ФАЛСАФАСИНИНГ ИЖТИМОИЙ-ФАЛСАФИЙ ИЛДИЗЛАРИ	177
67.	Саидова К. У.	ИНФОРМАЦИОННАЯ ТЕОРИЯ ЭТНОСА И ВИРТУАЛЬНЫЕ ПОЛОСА РОСТА	181
68.	Самтмуродов Ж. Б.	ФИЛОСОФИЯ ИСТОРИИ ГЕГЕЛЯ	183
69.	Салимов Б. Л. Халилов А. Ф. Тошоев Х. И.	“ИСЛОМ” ДИНИДА ТАСОДИФ ХОДИСАСИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ	185
70.	Тошоев Х. И.	ГЕРМЕТИЗМ НАЗАРЯСИ ВА УНГА ДОИР МЕТОДОЛОГИК ЕНДАШУВЛАР	187
71.	Хидиров М. Т.	ДУНЕНИНГ ЭЗОТЕРИК МАНЗАРАСИНИНГ ГНОСЕОЛОГИК ХУСУСИЯТЛАР	190
72.	Худайбергалиев Р. Х. – Шербабоев М. А.	КАРЛ ПОПЕРНИНГ БИЛИШ МАСАЛАЛАРИГА ЕНДАШУВИ	192
73.	Шербабоев М. А.	КАРЛ ПОПЕРНИНГ БИЛИШ МАСАЛАЛАРИГА ЕНДАШУВИ	193
74.	Shahitova N.	URANSHADLAR VA “AVEST O'DAGI ASOSIY AXLOQIY KATEGORIYA VA ULARNING QADRIYATI MONIYATI	196
75.	Абдуллаева С.	V. ШУЪБА ЕШ АВЛОДНИ МАЪНАВИЙ-БАРКАМОЛ ТАРБИЙСИДА МАНТИҚ ВА ФАЛСАФАНИНГ ЎРНИ. ДУНЕНИЙ ИЛМЛАР ВА ДИНИЙ ФАЛСАФИЙ ТАФАККУРНИНГ КОМИЛ ИНСОННИ ШАКЛЛАНТИРИШДАГИ РОЛИ	200
76.	Авлякулова А.	ВИРТУАЛ ОЛАМ ВА ЕШЛАР ТАРБИЯСИ	202
77.	Ахмедова Д. Б.	ЕШЛАР МАЪНАВИЯТИНИ ЮКСАЛТИРИШДА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИНИНГ ЎРНИ	205

78.	Аминова Н. Аминова М.	ЕШЛАР МАЪНАВИЙ КАМОЛОТИДА БАРКАМОЛ ИНСОН ГОСИНИНГ ЎРНИ	207
79.	Рахмонов Х. Р. Рахмонов С. И.	МАВКАДУ ОБИВО МУТАГАККИЛАРИ ADOLAT NASRIDA	210
80.	Жалялова Г. А.	ЕШЛАРДАГИ КОГНИТИВИСТИКНИНГ ЭНТИМОЛОГИК МУАММОЛАРИ	212
81.	Захарова Д. У.	МАЪНАВИЙ БУЎЛИК ВА УНИНГ БУТУНЧИ КУНДА ШАХС КАМОЛОТИДАГИ ЎРНИ	213
82.	Ишимова А.	ЕШЛАРНИНГ МАЪНАВИЙ ТАРБИЙСИДА МИЛЛИЙ ШАХСНИНГ МЕРОСИНИНГ ЎРНИ	215
83.	Умарбонова М. Қадиров С. Очипова Н. Р.	ВОШЛАК МАЪНАВУАТИНИ ЮКСАЛТИРИШДА МАЪНАВУ ОДИВУАТИ АРИНМО ОРНИ	218
84.	Очипова Н. Р.	ЕШ АВЛОД ДУНКАРАНИНИНГ ШАКЛЛАНИШИДА МАЪНАВИЙ ТАРБИЙНИНГ АХАМИЯТИ	220
85.	Сонилова М. А.	БАРКАМОЛ АВЛОД ТАРБИЙСИДА СОҖЛОМ ТУРМУШ ТАРИХ АСОСИ ОМИЛ ШРАФАТИДА	223
86.	Тохтаев Х. Р. Sa'dullayev Farroq	МИЛЛУ ТА'ЛИМ ТИЗИМИ ВУЎЛИНИНО МА'НАВУУ ОМИЛЛАРИ	225
87.	Қўлиев Т. Рахмонов	ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЙНИНГ БАРКАМОЛ АВЛОД МАЪНАВИЯТИНИ	227
88.	Якубов Ф.	ШАКЛЛАНТИРИШДАГИ РОЛИ СПОРТ СИМВОЛАРИ ВА СПОРТЧИЛАР ТАФАККУРИ ДИАЛЕТИКАСИ	230
89.	Юлдашев Ф. А.	ЕШЛАР КЕЛАЖАКИ ВА КАМОЛОТИДА ФАЛСАФАНИНГ ТАРБИЙВИЙ АХАМИЯТИ	232
90.	Якубов Ф.	ЕШЛАРДА МАНТИКНИЙ ТАВАККУР УСУЛИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БАРКАМОЛЛИК АСОСИ	234
91.	Шокиров Ж. Ш.	ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЕШЛАРИ ОНГИДА ТАФАККУР ЎЗАРИШЛАРИ	236
92.	Юсупова Н. Р.	“ОММАВИЙ МАДАНИЯТ” – МАЪНАВИЙ САВОДОХЛИК КУШАНДАСИ	239
93.	Юсупова Д. Д.	VI. ШУЪБА ТАЪЛИМ ВА ИЛМ-ФАН ИНТЕГРАЦИЯСИ ЧОП МУСТАМЛАКАСИ ДАВРИДА ТУРКИСТОНДАГИ МАКТАБЛАРНИНГ ҚИЯСИЙ ТАҲЛИЛИ	242
94.	Ахундова С. Ботиралиева Х.	“КЕЧА ҚИМ ЭДИН У, БУТУН ҚИМ БУЛДИК” ШУҚРОНАЛИК ХИССИ	244
95.	Умарбонова М. Волтаев А.	UZLUKSIZ TA'LIM JAKAYONIDA YOSH AVLOD MA'NAVIY QUWOFASINING TAKOMILLASHINI	246
96.	Пардаев С.	ШИРИ АУРАБИЧДО Г'ОШИНИНГ ФАЛСАФИЙ ҚАРАШЛАРИ	248
97.	Рахмиджанова Д. С.	ШАХСНИНГ МАЪНАВИЙ ДУНЕСИНИ КАМОЛ ТОПИРИШДА АХЛОҚИЙ МАСЪУЛИЯТИНИНГ ЎРНИ	250
98.	Тохтаев Х. Р. Mallaheva Zhola	SHAXS INTELEKTUAL SALOHIVATINI SHAKLLANTIRISHDA TANQIDYI TA'LAKKURNING O'RNI	253
99.	Усмолов М. А.	ФАЛСАФИЙ ТАЪЛИМНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ ДОЛГАРБИ МАСАЛАЛАРИ	255
100.	Тухтаев Х. П. – Шакиров Ф.	ЎЗБЕКИСТОНДА МИЛЛИЙ ЭКОЛОГИК МАНФААТНИ МУХОФАЗА ҚИЛИШНИНГ ИСТИҚБОЛЛИ ВАЗИФЛАРИ	257
101.	Тохтаев Х. – Shukurayeva M.	FAN-TEKNIKA TARAQQIYOTI VA EKOLOGIK VAZIYATNING KESKINLASHUVI	259
102.	Javohirov J. K.	ONG VA ONGSIZLIKNING TARIXIY JIYIZLARI	261
103.	Q.Yuldashev	AVTORITETLARNING XULOSA SHIQAQINDAKI O'RNI	263
104.	Элмуродов Ж. Ш.	ДЕМОКРАТИЗАТИРИШ ВА ШАХС ЭРКИНЛИГИ	266
103.	Усмолов А. Х.	ЖАЛОЛИДИН РУМИЙ ИЖОДИНИ ТУМАНЛИКНИНГ ҒОБЛАРИНИНГ ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛИ	268

бўлишидир. Мазлумотларга муружат этилган бўлсак, 1980 йилдан кейин таваллуд этган инсонларнинг психикасида шу йилгача туғилган инсонларга қараганда анча тафовутлар кузатилади. Уларнинг тили ҳам ўзгачароқ, Уларнинг жуда кўнчилиги I соатлик кўрсатувни охиригача кўра олмаслик кузатилади. Шунингдек, уларнинг кўнчилигида диққатни жамлай олмаслик учрайди ва бу ҳолат мазкур авлоднинг синдроми ҳисобланмоқда¹. Бу ўз навбатида таълим тизимининг ҳам "рақамли авлод" талабига кўра ўзгартиришни кун талабига кўймоқда.

Шунингдек, бу авлодга ахборот технологияларидан унумли фойдаланишга оид тренинглар ўтказиш ҳам зарурлиги олимлар томонидан эътибор этилмоқда. Мутахассислар фикрига кўра, бундай когнитив ўзгаришларга сабаб биринчидан, бугунги кунда ахборот микдорининг тобора кўпайиб бораётганлиги ва коммуникациядаги трансформациялардир². Яъни гипертекстнинг пайдо бўлиши натижасида инсон ризома шаклидаги матн билан ишлашига тўғри келмоқда.

Иккинчи сабаб ахборот оқимининг кучайиб боришидир. Масалан, бир ой давомида инсон шунчалик ахборотни қайта ишлаш эканки, XVIII асрда яшаган инсон бу ахборотни бутун умри давомида қайта ишлаган экан. Шунингдек, ахборотлар оқимининг ортиб бораётганлиги яна шунда кўринадики, фақат Facebook ижтимоий тармоғида бир ойда 30 млрд га яқин янги ахборот манбалари тақдим этилади. Интернет сайтларнинг микдори ҳам ортиб бормоқда. Агар улар 2007 йилда 105 млн га яқин бўлган бўлса, 2013 йилнинг февралда уларнинг сони Netstat компаниясининг мазлумотларига кўра, 630 млн дан ортган. Мазлумотлар хар икки йилда икки бараварга ортиб бормоқда ва бу ҳолат 2020 йилгача кузатилади экан. Бироқ олимларнинг фикрига кўра, мазкур мазлумотлар оқимида фойдали ахборотлар микдори 35% нигина ташкил этар экан, ҳолос³.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, замонавий ахборотлашган жамиятда инсоннинг фаоллиги, унинг билими асосий ресурс экан, когнитивлик муаммоларини ўрганиш энг муҳим ва долзарб вазифадир.

МАЪНАВИЙ ЁТУҚЛИК ВА УНИНГ БУГУНГИ КУНДА ШАҲС КАМОЛОТИДАГИ ЎРНИ

Закирова Д.Т. - ТИҚХММИ ўқитувчиси

Маънавият ва маърифат ҳар қандай давлат тараққиётида жуда муҳим ўрин тутди. Халқнинг маънавияти ва маърифати етуқ бўлган мамлакатнинг ижтимоий ва иқтисодий аҳволи ҳам шунга яраша юксак бўлади. Шунингдек, маънавият инсоннинг ўзлигини англашга, замон билан ҳамнафас бўлиб

маънавият инсоннинг ўзлигини англашга, замон билан ҳамнафас бўлиб

¹Эрнст К. Колга тоғрат, что интернет убьёт телевидение, это глупость // Коммерсантъ. - № 192. - 2011. - 13

²Эрнст К. Колга тоғрат, что интернет убьёт телевидение, это глупость // Коммерсантъ. - № 192. - 2011. - 13

³Эрнст К. Колга тоғрат, что интернет убьёт телевидение, это глупость // Коммерсантъ. - № 192. - 2011. - 13

⁴Эрнст К. Колга тоғрат, что интернет убьёт телевидение, это глупость // Коммерсантъ. - № 192. - 2011. - 13

⁵Эрнст К. Колга тоғрат, что интернет убьёт телевидение, это глупость // Коммерсантъ. - № 192. - 2011. - 13

⁶Эрнст К. Колга тоғрат, что интернет убьёт телевидение, это глупость // Коммерсантъ. - № 192. - 2011. - 13

borish, adolatning, haqiqatning ijtimoiy hayotda taqtana qilishi to'g'risidagi gumanistik g'oyalari tarixiy taraqqiyotidan iborat bo'lgan.

ЁШЛАРДАГИ КОГНИТИВЛИКНИНГ ЭПИСТЕМОЛОГИК МУАММОЛАРИ

Жалалова Г.О. – УЗМУ ОТ-Ф1-95 лойиҳа катта илмий ходими

Ўзбекистон Республикасининг "Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида" қабул қилинган Қонунининг мақсади республикамизда ёшларга оид давлат сиёсати соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборатдир¹. Мазкур Қонуннинг қабул қилиниши мамлакатимизда инсон капиталининг сифатини ошириш, жамиятимизда фаол, интеллектуал бой, когнитив хусусиятлари мукамал ёшларни тарбиялашда муҳим аҳамият касб этади. Чунки мазкур Қонун йўналишларида ёшларнинг маънавий, интеллектуал, жисмоний ва ахлоқий жиҳатдан камол топишига кўмаклашини, ёшлар учун очик ва сифатли таълимни таъминлаш каби вазифалар ҳам белгиланган. Бу масалаларнинг ижроси ўз навбатида мамлакатимизнинг келажаги бўлган ёш авлодда когнитив хусусиятларни ривожлантиришда муҳим рол ўйнайди.

Шу ўринда инсон когнитивлиги масаласига тўхталиб ўтамиз. Кейинги йилларда ахборот технологияларининг инсон ҳаётига таъсири кучайиб бормоқда. Инсон когнитив(хотира, идрок, тафаккур, тушуниш, қарор қабул қилиш) жараёنларига, айниқса, ёшларнинг когнитивлигига қандай таъсир этишини тадқиқ этиш энг долзарб бўлган фанлараро муаммодир. Мазлумки, когнитивлик шахснинг билиш жараёнидаги қобилияти бўлиб, у шахс интеллектуал имкониятларининг асосини ташкил этади. Янгиликларни идрок этиш ва уларни моддийлаштириш когнитив қобилият билан боғлиқлиқда содир бўлади. Когнитивликнинг асосий мазмунини янги билимларни ишлаб чиқара олиш ташкил этади. Когнитологик тафаккур билиш жараёнида далилланганлик, мантикий асосланганлик, мустақил ва танқидий фикрлашга, яъни рефлексияга асосланади.

Шу сабабли бу муаммо бугунги кунда жуда кўп олимлар томонидан ўрганилмоқда. Масалан, Оксфорд университетидаги келажакдаги тафаккур институтида С.Гринфилд раҳбарлигида (Oxford University's Institute for the Future of the Mind)², шунингдек, Стенфорд университетининг инсон ва интерактив медиа коммуникацияси номили лабораториясида фундаментал илмий тадқиқотлар олиб борилмоқда. Республикаимиздаги Фалсафа илмий марказида ҳам когнитивлик муаммосини ўрганишга дастлабки қадамлар кўйилмоқда.

Хуш нима учун инсон, ёшларнинг когнитив хусусиятларига эътибор ортиб бормоқда? Бунга сабаб ахборот технологияларининг инсон организм ва тафаккурга бўлган салбий таъсири ҳақидаги мазлумотларнинг пайдо

¹ <http://www.lex.uz/>.

²The Institute for the Future of the Mind. – URL: <http://www.futuremind.ox.ac.uk/>

яшашга ўргатади. Зеро, Ўзбекистон Республикаси Биринчи Президентни Ислом Каримов таъкидлаганларидек, «Аваламбор, ён-атрофга очик кўч билан қараб хулоса чиқариш, ўзининг мустақил фикрига эга бўлиш, керак бўлса, ҳақиқатдан доим руҳланиб яшаш зарур. Ҳақиқатни кидириш ва ҳақиқатдан куч олиб яшаш керак. Фақат ўз куч ва салоҳиятига таяниб, ўзлигини англаб, бошини баланд кўтариб яшайдиган халқни дунё ахли ҳурмат қилади»¹.

Асли арабча сўздан келиб чиққан ва маънолар мажмуи деган мазмунни англатадиган маънавият тушунчасига битта эмас, балки бир нечта таърифларни келтириш мумкин. Шундай бўлиши табиий ҳол. Нега деганда, у ҳақиқатдан ҳам маънолар мажмуасини англатади.

Маънавиятга берилган таърифларнинг барчасида ҳам маънавият ўзига хос тарзда ифодаланган бўлиб, уларнинг биронтасини нотўғри деб ҳисоблаш ёки уларни бир-бирига қарама-қарши қўйиш ноўрин. Тақрор бўлсада шунга айтмоқчимизки, маънавиятга нисбатан юзлаб таърифларнинг бўлиши табиий ҳол. Фикримизча, маънавият - бу ҳар бир инсонга хос бўлган хусусият бўлиб, бу ҳар бир инсоннинг ички руҳий кечинмаларидир. Маънавият - бу ҳар бир инсоннинг ички ҳис - туйғусининг бойлигидир.

Албатта, жамият жуда кенг тушунча, у бутун мамлакатни ўз ичига олади. Лекин, инсон ва жамият орасида яна бир қанча маънавий муҳитлар ёки маънавий алоқалар мавжуд бўлиб, улар ҳам кишиларнинг маънавиятини юксалишида ўзига хос ўринга эга. Буларга аввало, оила, маҳалла, мактаб, академик лицей ва коллежлар, олий ўқув юрглари, турли хил ташкилотлар, корхоналар, идоралар қиради. Бундай таркибий жамиятларнинг сони жуда кўп бўлиб, улардаги маънавий муҳит даражаси ҳам ранг - барангдир. Шундай экан, жамият маънавиятига берадиган баҳомиз нисбатан умумий тарзда берилган ҳисобланади. Бу фикрдан шундай хулоса чиқариш мумкинки, маънавиятни юксалтириш учун тор доирада эмас, балки кенг миқёсда ҳаракат қилиш керак.

Таъкидлаш жоизки, мамлакатимизда ана шу мақсад йўлида жуда катта ишлар қилинди ва қилинмоқда. Республика маънавият ва маърифат жамоатчилиқ марказининг ташкил этилиши, маънавият соҳасида олиб борилган ишлар ва шу тадқиқотлар натижасида нашрдан чиққан китоблар, ўқув юргларида маънавият дарсларини ташкил этилиши каби хайрли ишлар шулар жумласидандир.

Бирок, юқорида баён этилган мулоҳазалар зинҳор маънавият соҳасида ҳамма ишлар қилинган деган охириги хулосани келтириб чиқармаслиги керак. “Бутунги кунда инсон, давлат ва жамият ҳаётида энг катта зиян етказадиган нарсас бу - сохта ва ёлгон информация. Бу оламларни йўлдан уришнинг энг хавфли усули. Айниқса, ёшларни чағитиш, керак бўлса, оёғини ердан узиб,

турли чўлчак ва афсона гапларни уларнинг онгига қўйишда бу усул кенг қўлланмоқда”¹.

Ўзбекистон халқининг маънавиятини юксалтириш учун қандай зарурий тадбирларни амалга оширишимиз керак? Келгусида халқимиз онги шуурида, руҳиятида қандай ижобий ёки салбий ўзгаришлар бўлиши мумкин ва бу руҳиятида қандай ижобий ёки салбий ўзгаришлар қандай келиб чиқади ва уларни ўзгаришлар, айниқса, салбий ўзгаришлар қандай келиб чиқади ва уларни олдини олиш учун нималар қилишимиз керак? Шак-шубҳасиз буларни билишимизда бизга Ислом Каримов асарларини ўрганишнинг катта ёрдами тегади. “Бутунги кунда фарангларимизнинг маънавий оламини юксалтириш, уларни миллий ва умуминсоний кадриятлар руҳида тарбиялаш масаласи биз учун долзарб вазифа бўлиб қолмоқда.

Айниқса, хозирги мураккаб ва тахликали замонда миллий ўзлигимиз, азалий кадриятларимизга ёт ва бегона бўлган турли хил хуружлар, ёшларимизнинг онги ва қалбини эгаллашга қаратилган ғаразли интилишлар тобора кучайиб бораётгани барчамизни яедада хушёр ва огоҳ бўлишга даъват этиши табиийдир”².

Бу хатарлар ҳақида шунчаки маълумотга эга бўлиш, уларга шунчаки баҳо бериш билан барқарорликни сақлаб бўлмайди. “Маънавият ҳақида ҳар қанча даъватлар, муҳим назарий фикрлар билдирилмасин, агар уларни жамият аъзолари онгига синдириш учун доимий иш олиб бормасак, бу борадаги фаолиятимизни ҳар томонлама пухта ўйланган тизимли равишда ташкил этмасак, табиийки, биз кўзлаган мақсадга эриша олмаيمиз, яъни инсон қалбига йўл тополмаймиз”³. Хўш, унда қандай йўл тутмоқ керак?! Бу саволга қуйидаги фикрларни тўғри жавоб сифатида келтириш мумкин: «Афтидан, бутунги кунда ҳавфсизлик ва барқарорлик йўлида пайдо бўлаётган таҳдидларга тегишли муносабатларда бўла олишнинг ўзигина етарли эмас. Мавжуд ҳавф - хатарларнинг табиати тўғри тушуниб этишимиз керак. Уларнинг манбалари ва ўзаро алоқаларини вақтида аниқлашимиз даркор. Жамиятда барқарорликни сақлаш шарт - шароитларини белгилаб олишимиз ва улардан самарали фойдаланишимиз зарур. Ўзбекистон Республикасининг барқарор ва собитқадамлик билан ривожланиши шуларга боғлиқдир»⁴.

ЁШЛАРНИНГ МАЪНАВИЙ ТАРБИЯСИДА МИЛЛИЙ МАЪНАВИЙ МЕРОСНИНГ ЎРНИ

Ишлом А. - ТИҚХММИ ўқитувчиси

Бутунги мураккаб глобаллашув даврида маънавият соҳасида вужудга келаятган долзарб муаммолар, хусусан, дунёнинг айрим минтақаларида

¹ Каримов И. Она юртимиз баху икболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш-энг олий саводдигир. - Тошкент. “Ўзбекистон”, 2015. 251-бет.

² Каримов И. “Она юртимиз баху икболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш-энг олий саводдигир. - Тошкент. “Ўзбекистон”, 2015. 267-бет.

³ Каримов И.А. Юксак маънавият - энгилмас куч. - Тошкент. Маънавият, 2008. - 129 бет

⁴ Каримов И.А. Ўзбекистон XXI аср бугагача: хавфсизликка тахдид, барқарорлик шартлари ва тараккиёт қаролағлари. - Тошкент. Ўзбекистон, 1997. - 1 бет